

(V.)

A' TS. ÉS KIR. FELSÉG' KEGTELMEVEL

Indult BÉTSBÖL Pénteken 15. Jánariusban. 1796.

Generál *Décember*, 3 hónapi téli szállásra és nyugalomra bocsátotta az ujjságokat. Ezen fertály elszendő alatt tehát Generál *Januarius*, *Fébruarius* és *Mártzius*, tsak Fársáangi az *Anekdotákkal* fognak, az ellenség' mozdulásainak szemmel való tartása végett, a' fzéső posztokon maradni. Generál *Aprilis* majd fog talán ujjitani valamit.

Hanem, mind ezek igen közönséges képzelődések. Nagynak kézzel tapogathatóbbak is. . . P. o : — *leszsz* békeféség ?

Leszsz kételkedesen-kivül — és holnap bizonyosan közelébb leszünk hozzá, mint ma. Hanem, leg

E

jobban meg-felelt vólt erre a' kérdésre Kardinál *Fleuri*, mikor azt mondotta vólt: hogy, *tsak leg jobb az embernek türedelemmel lenni mind addig, míg a' békefség maga-magát meg-tsinálja.*

Hogy azonban ez a' békefség, nem éppen olyan futva közelit felénk, 's-hogy még nem éppen olyan közel vagyon, mint a' hogy sok minden napi rep-deső levelekből olvassuk: azt tsak annak meg-gondolásából is ki lehet hozni, hogy egy ilyen nagy és széles háborurol, a' hasonló nagy és széles békes-ségre, nem által-ugrás, hanem gráditsonként való közelgetés által lehet el-jutni.

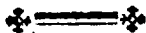
Hogy *Europa* a' békefséget *Ángliából* várja, a' bizonyos dolog. — „Már pedig (így fejezi magát egy ahoz érteni látszó Német Író) — mikor az *Ánglusok*, a' *Hollandusok* Nap-keleti Indiai szigettyeiket *Ce-lont*, *Jávát*, nevezetesen pedig az ő *Molukki* szigettyeiket, és a' *Summatrai* 's-*Borneói* birtokai-
kat el-foglalták; mikor *Nap-nyugoti Indiában* (a' *Közép Amerikai* szigetek között) még valamelly szereztsés *expeditziót* tökéletességre vittek; mikor, ugyan azon idő alatt, a' *Hollandiai* Helytartónak helyre-állítására egyesült Hatalmafságok a' *Szövet-ségés Belga-tartományokban* egy határozó követ-kezésü tsapáft meg-tettek; 's-mikor végezetre ezek-nek alkalmatofságával, a' Német Birodalom-beli fe-regekkel egyesedett Ts. Királyi feregek is a' *Mosa*' vizinél, ujj *Demonstratziókat* (hadi fenyegetődzéseket tenni el-kezdenek: ekkor fog osztán *Pitt* is a' *Fran-tziáktól* és *Hollandusoktól* addig el-foglalt minden szigettyeivel és tartományaival elő állani, és a' hadakozó Hatalmafságok között ezen véres háboru-nak tsalhatatlan resultatumát, a' *Status-quót* meg-ti-nálván, ezen sok el-foglalt szigeteknek és tartományok-nak' *mafsája* által fogja a' következő minapi mondá-sát fontosá is tenni: a' *Kis Britannia*' szigete tartot-ta-meg majd egész *Európát* — így igyekeztvén tsendesíteni az ellene kiáltozóknak ezen erősitését: a' *kis Britannia*' szigete vitte belé is majd fél Euro-

pát a' veszélybe. „ — Hogy *Hollandiának* a' régi rendre való vízfőz-téritésre fegyveres erő készül, és hogy ez a' dolog *Udvarok* közt való kötés által legyen így meg-határozva: ezt némellyek kételkedés nélkül akarják a' környülállásoknak nem régen ki-bonyolodni kezdett új folyamattyaiból észre venni.

A' mi pedig az *Anglusok*' Nap-keleti és Napnyugoti *Indiai* készületeit illeti, ezek is olly tüzesen tétettetnek, hogy a' feljebb említett *Irónak* szavait az *Anglusok*' igyekezete felől, minden kételkedés alól egészfzen ki veszik. — A' *Coromandeli* partokrol *Madras* várofsa mellől két expedízióhoz készültek neki az *Anglusok*. Oberster *Stuart*, *Ceylon* szigetre *Triconomale* ellen, Májor *Robert* pedig *Malacca* ellen teszi a' készületeket. Admiral *Rainier* is *Triconomale* felé vette vólt *Madrasból* néhány hajókkal még a' múlt Jul. 31-dikén a' maga úttját. — A' szározon lévő Nap-keleti *Indiai* *Hollandus* kereskedő városok és erősségek ellen is, minden készületeket elő vettek az *Anglusok*. A' *Maabári* *Anglus* Kormányozó rendelést vett, hogy *Cochin* ellen vezérelje az alatta lévő fegyveres sereget. — Admiral *Elphinstone*, a' *Jo-reménség*' hegyin öröz sereget hagyván, a' vele lévő hajós sereggel Nap-keleti *India* felé útnak indúlt, hogy ott a' *Hollandusok* ellen tétettetendő minden próbáknak fő igazgatását által vegye.

Úgy lehet észre venni, hogy a' *Hollandusok* is kezdik látni, mi némü veszélyek fenyegetődzének nekik, mind vizen mind szározon. — A' *Vestháliai* szélek felől készülő fegyveres kordonnyokak meg-erősítésére, 12 millió Forintokat kértek közelébről a' *Rendektől* az együtt dolgozó *Hollandus* és *Frantzia* Generálisok. Ennek a' kordonnak fő hadi szállása *Arnheimban* vagyon. — Hogy a' tengeren sem akarják pedig magokat hagyni a' *Hollandusok*, ezt *Hágából* e'-képpen írják Dec. 28-dikán: — „

A' mi Országoló-székünk, hogy az *Anglusokok*-nak a' tengeren való további nyereségeinek elejét vehesse, meg határozta, hogy az a' 23 hadakozó hajókból álló *Belga* hajós sereg, a' melly már néhány honapoktól fogva fel-fegyverkezve készen vagyon, a' tengerre baladék nélkül ki-evezzen. Az Admirálhoz parantsolat ment, hogy az első *Nap-keleti--szél'* segedelmivel a' tengerre ki-szálljon. Déc. 26-dikán estve hirtelen minden hajós Stáb-tisztek innen *Hágábol* a' magok hajóikra *Texxelbe* menni kényszerítették. Minthogy pedig ezen napokban a' *Hollandiai* partok mellett magát az egyesült *Anglus* és *Orosz* hajós fereg is megmutatta; ebből könnyen a' lehet a' következés, hogy ütközetre kerül közöttök a' dolog.

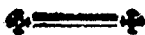
A' veszedelemnek minden oldalról való közeledésivel azonban, kezd meg-jöni a' *Belga* Közönséges Rendek reménsége az iránt, hogy *Zeelandia* és *Gröninga*, tsak ugyan reá vétetődnek végre, a' Rendektől hozzájuk küldetett közben-járó Biztosok által, arra, hogy a' *Conventnek* öfzfze-hivattatódásában ök is egyetértsenek a' más négy Szövetséges tartományokkal. — Így már tsak *Frieslândia* volna még hátra, a' melly áthatatosan ellenzi még máig is azt, hogy olyan Nemzeti *Convent* hivattásék öfzfze, a' mellynek elejibe ne legyen szabva, hogy mibe és mekkora hatalommal elegyithesse magát. — A' *Frieslándusok* Kép-viselői a' Közönséges Rendek' elibe terjesztették közelébből nyilvánóságosan azokat az okokat, a' mellyek öket arra indították, hogy egy előre meg nem határozott hatalmu és *activitású* *Conventnek* öfzfze-hívásában, meg ne egyezzenek. Az ő okaik ezek: — „

„Hibául tulaldonittathatik-e' a' *Frisusoknak* az, hogy egy határ nélkül való Hatalomnak lábra állítását nem akarják, és hogy ök tsak akkor akarnak nyulni valamelly dolognak tselekedéséhez, a' mikor abban a' 7 Szövetséges Tartományoknak nem tsak több része égyezett-meg, hanem mikor mind a' 7-ten meg-egyeztek benne. És valyon a' *Conventioná-*

lis Hatalom' idő-ponttya, nem a' leg nagyobb ifzonyuságok' minden féle neminek idő-ponttya vólt-e? Nem ekkor vólt-e' Frantzia Ország vesztő-hellyekkel be-fedeztetve? nem ekkor vóltak-e' ott minden tömletzek, áldozatokból meg-tömve? és melly sok hazafiak' sokásága fel-áldoztatott? Ezen időben, a' mikor a' bünöu kívül, minden egyéb bün vólt, nem rontattak-e' meg minden törvényék, és a' leg' alacsonyabb bünösök, nem despotai módon uralkodtak-e' Frantzia országon? Valamilyen erőssen kedvelli a' *Frielandiai* nép a' szabadságot: éppen úgy reszket attol a' ifzonyuságtól, a' melly követő tarsa a' határ nélkül való Hatalomnak. . . . Hogy a' Frantzia Convent, a' maga fegyveres feregeinek bátorsága által *Europát* bámulásra indította, a' bizonyos dolog. . . . De hát nem tette e' a' *Batavus* nemzet magát az előbbeni időben Conventzió nélkül is nevezetessé? Határ nélkül bíró Nemzeti Convent vólt-e' az, a' melly a' *Batavus* népnek szabadságot szerzett. Nemzeti Convent vólt-e' az, a' melly a' mi kereskedésünket a' világnak mind 4 részeire ki-terjesztette; a' mi *Ruitert*, *Trompot*, 's-más sok vitézeinket, halhatatlanokká tette? &c.,,

A' *Hágái* Frantzia Követ *Noel*, egy jelentést terjesztett mostanság a' *Belga* Közönséges Rendek elibe, a' mellynek ez az értelme: — „

„A' Frantzia Respublika' tellyes hatalmu Ministere, szerentséjinek tarttya tudokra adni a' Rendeknek azt a' nagy gyönyörüséget. a' mellyel a' Frantzia Respublika' *Directoriuma* azt a' hír-adást el-fogadta, hogy a' *Belga* Közönséges Rendek a' múlt 25-dik Novemberi végzéseek által, egy Nemzeti Conventnek öfsze-bívasát meg-határozták. Egy illyen fontos határozás, valósággal meg-ért, bölts, és nem hebehurgya tanátskozást kíván: és a' meg-fontolásra fordított időt nem is lehet sajnállani akkor, a' midön a' jusnak és egyenlő hafzonnak lelki-esmeret szerént való egyesítése, és egy egész Nemzet' ditsőséginek 's-szerentséjinek, ujj fundamentomra való helyhezte-

tése forog kérdésben. De tsak ugyan vagyon még is meg-határozott idő, a' mellyen a' késedelmezéssel nem jó túl menni, ha az bölts akar lenni: külömben rosz lesz a' ki-menetele; a' mesterkedők lesznek a' nyertesek; a' békételenekben öröm, a' pártoskodókban pedig reménség támad-fel. Nékem aloll-irtnak forma szerént meg-parantsólta a' Directorium; hogy az ő nevében *officialiter* kívánnyak szerentsét Hatalmaságtoknak ezen nagy lépéshez; 's-hogy a' *Batavusokat* hívjam-meg az égyefségre. A' Directorium örömmel szeret meg-győződni a' felöll; hogy minden nehézségek el fognak enyészni; hogy mind a' 7 Szövettséges Tartományoknak ohalytásra méltó egyet-értése, jövendőre leg szerentsésebb következéseket ígér; 's-hogy az, a' két Respublikák között való jó egyet-értést, és köztök jövendőben uralkodni fogó egymás-meg-betsüllést, erőfs fundamentomra helyhezteni. ,,

A' *Belga* Közönséges Rendek azt végezték vólt a' múlt Fébr. 27-dikén, hogy a' katonák ez után az elölljáróktól és vezérjeiktől való minden engedelem kérés nélkül, meg-házasodhassanak. Ebből a' lett vólt a' következés, hogy a' katonáknak gondolatlan hazáságaik miatt a' sok afzszonyok és gyermekek által igen terhelődni kezdettek a' Batalionok, sőt nem tsak, hanem a' katonáknak nagy része, feleségit és gyermekeit külömben nem táplálhatván, adofságot rakott, az után kétségbe-esésből el szökött, és a' státusnak, segítség nélkül szükölködő afzszonyokat és gyermekeket hagyott. — Ezt a' végzést tehát a' Rendek visszfa vévén, olyan határozást tettek Déc. 8-dikán: hogy, a' tiszteket kí-véve, semmi más katona személy meg ne házasodhassék, ha a' 25 esztendőt bé nem töltötte, és az országnak 6 esztendei szolgálatot nem tett; az illyen is pedig tsak úgy házasodhatik-meg, ha a' feleséginek-valót a' lakadalom előtt 9 hetekkel a' *Batalion-Komandónak* bé-mutatván, ennek, a' menny-afzszony ellen és az ő magaviselete ellen, semmi fontos ki-fogása nem leszen; ha reá nem beszéltethetik a' katona, hogy le-tegye

a' házafságról az ezrit, akkor a' katona-szolgalatból ki-bótsáttatik.

F r a n t z i a O r f z á g.

Azt mondgyák, hogy *Marchena* és Gen. *Miranda*, a' mint *Helvétzia* felé transportáltak volna őket, az útban el-szöktek a' késeröktől.

A' Frantzia hírek egyéb aránt most olyan ösztövérek, mint az *Egyiptomi* 7 ösztövér tehenek. — Egy *Jób-aime* nevü szegény legény felett, jó részt vetélkednek az *Öt-százak* 14 naptól fogva. Ez, a' Törvény-hozó testnek ujj egy-3-mad rész tagjai közül való. Sokaktól azzal vádoltatik, hogy nem jó Republikánus, és a' Frantzia ország Déli részein történt utobbi zenebonáknak is ő lett volna főbb pártfogója, úgy mint a' ki abban az időben Biztos volt *Marseillben*. Most azt vetik szegénynek ellene, hogy egy ilyen ember nem méltó a' Nemzeti Kép-viselők közzé. Mások ellenben párttyát fogják az embernek, és — így telnek vetélkedéssel a' napok. — Az ő felette való vetélkedéseket, mind elő nem hordhattyuk, nem is érdemi. — Elég az, hogy lassan-lassan már az ő és ujj tagok között is közönségesen heves vetélkedések kezdenek észre véteődni; hanem még eddig ezek is csak rövid szókkal való emlitést érdemelnek.

A' *Finantzistoria* még most is a' leg nevezetesebb matéria Frantzia országban. Már láttzik is a' Commissiók' munkájának, a' mellyek e' felett a' matéria fetett tanátskoznak, annyi következése, hogy az Afsignaták' betse, kevés napok alatt, fzembe-tünő-képpen nevedett. Ezt az ólta lehet észre venni, a' mi ólta a' *Directoriumnak* az erőltetett költsönről való projectomait az *Öt-százak* helybe-hagyták. Az ez előtt a' helybe-hagyás előtt való napokon, már 6000 papiros livrákon is el lehetett 24 pengő livrákat adni: helybe hagyván pedig az *Öt-százak* az említett erőltetett költsönt, más nap mind,

gyár tsak 4300 livrákat adtak papirosbann 24 pengő livrákért. — *Sieyes* is meg-fzollalt közelebbről az *Öt-százak* tanáttságában, azt erősitvén, hogy, lehet ugyan ezen erőltetett költsön által remélleni a' Respublika' meg-tartatását: tsak minden egyéb előre és mellesleg-való eszközöket sem kell el-múlatni elő-venni.

A' Frantzia országhoz ragasztatott 9 Departamentomokból álló *Belgiumi* és *Lüttichit* artományoknak organizálásában foglalatoskodó *Peres* és *Portiez* nevű Képviselek azt a' hír-adást tették közelebbről az *Öt-százak* Tanáttságában, hogy ők ezen Dépártamentomoknak a' Frantzi Constitutzió szerént való organizálását már bevégezték. — Arrol is jelentést tettek ezek, hogy a' *Brüsseli* örző fegyveres sereg, a' mellyet másokkal együtt, az iránt fzollitott velt meg a' Frantzia országoló-fzék, hogy adgyon pénzt költsön a' Státusnak, az országoló-fzék' bérésit meg-előzte, és 100 ezer Livrákat adott ajándékba a' Hazának. Az *Öt-százak* meg-határozták, hogy a' Respublika' jegyző-könyviben, tisztefésséggel való emlékezetet kell tenni a' *Brüsseli* tiszteknek és köz-hatonáknak ezen hazafiságokrol.

A' mi mai ujjabb *Parisi* leveleink *Déc.* 29-dikén indúltak meg *Páris*bol. Eddig a' *Parisi* levelek tsak 14 nappal mondották-meg előre a' történeteket, vagy történni akaró dólgoakat: hanem, most változni fogott ebben a' nagy lármás városban a' *publicitás*; mert már több 14 napjánál, hogy foly Frantzia országón kívül a' hire egy nagy vér-ontásnak, a' melly mostánság történt volna *Páris*ban, és a' mellyről mint hírről, a' *Merkur* is emlékezett vólt a' közelebbi postán; még sints most is ezen 29-dik Decembéri *Párisi* levelekben issemmi emlékezet rolla. Annyit írnak ezek is, hogy a' nép között ujj és heves búzgások vétetődnek észre, a' mellyek az eieve-nedő *Jakobinusok*' mesterkedéseiknek tulajdonítatnak.

B é t s.

Úgy értettük, hogy Gróf *Klerfe* valami 3-mad naptól fogva, szereztséssén *Bétsbe* érkezett.